

HDA-1601240301030500 Seat No. _____
Second Year B. A. (Sem. III) (CBCS) Examination
November / December – 2017
Political Science : Paper - 05
(Indian Government & Politics - I) (Elective - II)
(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : 70

સૂચના : બંધારણા પ્રશ્નોના ગુણા સરખા છે.

૧	બંધારણા એટલે શું ? ભારતના બંધારણા ઘડતરની પ્રક્રિયા વિગતે ચર્ચો.	૧૪
	અથવા	
૧	ભારતના બંધારણાના લક્ષણો સવિસ્તર ચર્ચો.	૧૪
૨	માનવ હક્કોનો અર્થ, અને પ્રકાર તથા તેનું મહત્વ સમજાવો.	૧૪
	અથવા	
૨	ભારતના બંધારણામાં આપેલા મૂળભૂત અધિકારો વિષે વિગતે ચર્ચો કરો.	૧૪
૩	સમવાયતંત્રનો અર્થ સમજાવી તેના લક્ષણો જણાવો.	૧૪
	અથવા	
૩	ભારતના સમવાયતંત્રમાં કેન્દ્ર-રાજ્ય વચ્ચેના નાણાકીય અને કારોબારી વિષયક સંબંધોની ચર્ચો કરો.	૧૪
૪	ભારતના બંધારણામાં દશવેલા રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતોની ચર્ચો કરો.	૧૪
	અથવા	
૪	ભારતનું સમવાયતંત્ર વિશિષ્ટ પ્રકારનું સમવાયતંત્ર છે. સમજાવો.	૧૪
૫	નીચેના ૦૪ પૈકી કોઈપણ ૦૨ પ્રશ્નના જવાબ આપો :	૧૪
	(૧) બંધારણીય સુધારા	
	(૨) બંધારણ સમા	
	(૩) કેન્દ્ર-રાજ્ય વચ્ચેના ધારાકીય સંબંધો.	
	(૪) મૂળભૂત ફરજો.	

ENGLISH VERSION

Instruction : All questions carry equal marks.

- 1** What is constitution ? Discuss in detail the procedure making of constitution. **14**

OR

- 1** Discuss in detail the features of Indian Constitution. **14**
- 2** Discuss the meaning, types and importance of human rights. **14**

OR

- 2** Discuss in detail the fundamental rights given in Indian Constitution. **14**

- 3** Mention the meaning and features of Indian Federation. **14**

OR

- 3** Discuss the financial and executive relations between Centre-State in Indian Federation. **14**

- 4** Discuss the directive principles of state in Indian Constitution. **14**

OR

- 4** Discuss “Indian Federation is peculiar type of federation. **14**

- 5** Write any **two** from four given below : **14**

- (1) Constitutional Reforms
- (2) Constitutional Assembly
- (3) Legislative relations between Centre-State
- (4) Fundamental duties.